

Sembery (zsemeri) Fanny, (felső-zsudi), operaénekesnő (alt), sz. 1883., Budapest, megh. 1922. okt. 1-én. Az Orsz. Zeneakadémián Sík József tanítványa, 1901—4-ben a M. Kir. Opera ösztöndíjas tagja. A Várszínházban lépett fel először, 1902. márc. 24. mint Azucena (Troubadour). 1910. óta külföldön működött, 1911. Olmützben (Carmen), 1914. Bécsben. Utóbb itthon a Városi Színház tagja volt.

»Semmi sem új a nap alatt.« Ezt Ben Akiba bölcös rabbi mondja szerepében: Gutzkow Károly (1911—78; 1. o.) jeles német író »Uriel Acosta« c. drámájában. A történelemben Akiba alakja homályos, körülötte egész legendakör képződött; hogy a fönt idézett mondás valóban tőle származott-e: nem tudhatni.

Semsey Mariska, nagynevű, régi nemesi család sarja, operaénekesnő, altista. 1893. szept. 15.—1903. jún. 30. a M. Kir. Operaház tagja; 1896. okt. 12-én Azucenát énekelte a »Troutadour«-ban. Később a Népszínházban tűnt fel, a »Katalin« operett cárnő szerepében. Utóbb külföldön énekelt.

»Se pénz, se posztó, búcsuzik a színlaposztó.« — A vidéki színlaposztó búcsúzója alkalmával használt mottójának első sora, melynek eredete a 17. századig nyúlik vissza; azon időben ugyanis a fogadott katonák zsoldjukat pénzben és posztóban kapták. Ha megtörtént, hogy valamely katonára háborúzás alatt pénz és posztó nélkül maradt, akkor a hopponmaradtak azt mondták: »se pénz, se posztó!« Így vitték aztán át a századok folyamán ezt a szólásmódot más esetekre és kárvallásokra is. Erre céloz a vidéki színlaposztó is, mikor búcsúzás alkalmával egy kis borral való reményében be-betekint az úricsaládokhoz.

Sepsiszentgyörgyi színészet. Sepsiszentgyörgyön (Háromszék vm.) 1844. jún. havában Kilényi Dávid tarsulatát találjuk. (»Erdélyi Híradó«, 1844. jún. 14.) 1870. márc. 2-án Győrffy Antal vezérlete alatt jön be egy kis színészesapat a városba. Egy év múltán ismét meghívták, majd Nagy Mihály kapja meg a várost.

(1871. szept.) A mai színház felavatása 1899. jan. 14-én volt, műkedvelők közreműködésével, mely alkalommal előadták Gödri Ferenc polgármester prologusát és utána Herczeg Ferenc »3 testőr« c. bohózatát. — A színházba elfér: 450 néző. 1907. szept. 24-én Fehér Károly kap játszási engedélyt és ugyancsak őt hívták meg 1908. őszén és 1909. és 1910. nyarán. 1911. nov. havában Tompa Kálmán az igazgató. Őt követi Szabados László, 1912-ben újra Tompa Kálmánt hívták meg, 1915. dec. havától pedig Mezei Kálmán hirdette itt a nemzeti kultúrát.

Sepsy Károly, színész, színigazgató, sz. 1822-ben, Szatmárt, megh. öngyilkosság folytán, 1853. dec. végén, u. o. — 16 éves korában hagyta el a szülői házat és Máramaroszigeten színésznek állott be; azon időtől fogva folytonos vándoréletet élt; megfordult Magyarországon minden nevezetesebb színpadán, előbb mint színész, majd mint igazgató. 1841. júl. 10-ike táján Petőfi nála lépett színpadra, Ozorán, Tolna megyében, ahol a társulata 6 tagból állott. 1845-ben Olaszországban is járt; ezután rendezettebb társulata volt. Mint irodalmi műveltségű ember ritka becsületességéről volt híres. 1847-ben több értékes cikke jelent meg a pesti lapokban. A »Pesti Divatlap« 1847., 37-ik számában »Levelek a vidéki színészet köréből« c. alatt cikkezik; 1848. jún. 3-án (a 25. számban) »Fegyverre, vidéki színészek!« címen lelkes hangon szól a színészekhez, hogy álljanak be honvédeknek és megemlíti, hogy ő is hozott áldozatot, feloszlatta társulatát és ezzel 700 frtnyi előlege is elúszott. Társulatának 12 férfi tagja fel is csapott honvédnek. 1848. jún. 13-án mint vendég fellépett a Nemzeti Színházban, Szigligeti: »Rózsa« c. vj-ában, Babel szerepében, midőn ezt a kritikát kapta: »Csinos külseje, tiszta organuma, színpadi otthonossága, előadási ügyessége kellemesen hatott reánk.« (»Nemzetőr«, 1848. jún. 18. A »Pesti Divatlap« melléklete, 767. oldalon.) Életéről jegyzetet készített és azt »Egy színész emléklapjai« c. alatt adta ki, 1848-ban, Debrecenben. Két színdarab-fordítása van: »Ördög és angyal«, szmű 2 szakaszban, Poa Eugenia novellája után. Előadták Székelyudvarhelyen, 1846. szept.